

*Слюсаренко Н. В.****ВНЕСОК НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ШКОЛИ
ПРОФЕСОРА О. І. ГЕДВІЛЛО В РОЗВИТОК
ТРУДОВОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ**

Друга половина ХХ – початок ХХІ століття – період плідної науково-педагогічної діяльності Олександра Івановича Гедвілло (1929-2013), якому в 2019 році могло б виповнитися 90. Це відомий український учений, кандидат педагогічних наук (1975), професор (1992). Ним була розроблена й упроваджена в освітній процес загальноосвітньої школи унікальна система наочних засобів у трудовому навчанні. У науковому доробку професора понад 260 праць, зокрема більше сорока навчальних посібників з низки дисциплін для підготовки вчителів трудового навчання загальноосвітньої та професійної школи, зокрема: «Магістерська дисертація та дипломна робота на інженерно-педагогічному факультеті» (2003), «Новые конструкционные материалы» (2004), «Виконання лабораторних робіт з курсу «Матеріалознавство» (2005, у співав.), «Формування конструкторсько-технологічних знань та вмій студентів» (2005, у співав.), «Содержание и организация технологической подготовки студентов» (2006, у співав.) [2].

Викладацька діяльність О. І. Гедвілло відбувалася спочатку в Іжевському сільськогосподарському інституті (1959), а далі – на Херсонщині (з 1960): в Херсонському сільськогосподарському інституті, Херсонській філії Одеського технологічного інституту, Херсонському державному педагогічному інституті імені Н. К. Крупської (нині Херсонський державний університет), Херсонській державній морській академії. Поміж названих закладів освіти особливе місце в житті та професійній діяльності вченого посів Херсонський державний університет, де він пройшов шлях від старшого викладача (1970) до завідувача кафедри трудового навчання (1977-2002), професора кафедри (2002-2008). У цьому вищій Олександр Іванович доклав чимало зусиль для становлення та розвитку професійної підготовки вчителів трудового навчання на Херсонщині, став, по суті, фундатором майбутнього факультету загальнотехнічних

* © Слюсаренко Н. В.

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

дисциплін. За його сприяння (як завідувача секції загальнотехнічних дисциплін при кафедрі методики фізики) та за безпосередній участі створено матеріально-технічну базу факультету, зокрема, навчальні майстерні, кабінети, лабораторії [1].

Поряд з викладацькою та організаторською діяльністю О. І. Гедвілло: навчався в аспірантурі Українського науково-дослідного інституту педагогіки (1974-1975); захистив кандидатську дисертацію, тематика якої безпосередньо була пов'язана з шкільною проблемою трудового навчання (1975); отримав вчене звання доцента кафедри трудового навчання (1980) та вчене звання професора кафедри трудового навчання та основ виробництва (1992).

Ним розроблено й упроваджено в освітній процес загальноосвітньої школи унікальну систему застосування наочних засобів у трудовому навчанні, проведено велику роботу із започаткування та удосконалення підготовки вчителів обслуговуючої праці: розробка навчальних програм і методичних матеріалів з дисциплін цього напрямку підготовки, створення матеріально-технічної бази тощо.

Значну увагу Олександр Іванович приділяв підготовці науково-педагогічних кадрів. За особистого сприяння професора на початку 2000 року в аспірантурі Херсонського державного тоді ще педагогічного університету було відкрито нову спеціальність 13.00.02 – теорія та методика трудового навчання. До того часу в південному регіоні України не було кафедр, де б відбувалася підготовка науковців вищої кваліфікації за цим напрямком. Відкриття такої спеціальності в аспірантурі дозволило вирішити цю найважливішу проблему. Кафедра трудового навчання стала науковим центром, де здійснювали наукові дослідження й розробки не тільки викладачі багатьох вищих навчальних закладів освіти, але й працівники загальноосвітніх шкіл, закладів професійно-технічної освіти Півдня України [1].

Визнанням науково-педагогічного авторитету вченого, без сумніву, є створення в Херсонському державному університеті науково-педагогічної школи професора О. І. Гедвілло «Розробка теоретичних, змістовних і методологічних засад трудового навчання і виховання молоді». Основними напрямками науково-дослідної роботи школи було обґрунтування теоретичних,

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

змістових і методологічних засад трудового навчання; розробка теорії та методики трудового виховання дітей і молоді; дидактико-методичне забезпечення трудового навчання в загальноосвітній та вищій школах; організація широкої експериментальної роботи у закладах вищої освіти України [1].

У межах роботи науково-педагогічної школи професора успішно захищено чотири кандидатські дисертації (Н. П. Знамеровська «Підготовка вчителя трудового навчання до розвитку художньо-конструкторських здібностей учнів основної школи», В. С. Блах «Наукове обґрунтування змісту та методики викладання курсу «Обладнання для обробки харчових продуктів», Г. І. Разумна «Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи», І. О. Носова «Наукове обґрунтування змісту і проведення лабораторного практикуму з «Технології конструкційних матеріалів» у вищих педагогічних закладах»), а також підготовлено значну кількість магістерських дисертацій та випускних робіт.

Дослідження Н. П. Знамеровської присвячене визначенню дидактичних умов підготовки вчителя трудового навчання та організаційно-педагогічних шляхів їх реалізації в освітньому процесі інженерно-педагогічних факультетів педагогічних вишів.

В. С. Блах у своїй дисертації теоретично обґрунтувала підходи до відбору змісту курсу «Обладнання для обробки харчових продуктів» та запропонувала методику її викладання в закладах вищої педагогічної освіти. Ученою встановлено доцільність застосування оновленого методичного забезпечення вищеназваного курсу, що складається з програми, посібника та методичних рекомендацій до виконання лабораторних робіт та контролю якості знань студентів, робочих зошитів та комп'ютерного банку даних.

Г. І. Разумна обґрунтувала систему підготовки майбутніх учителів трудового навчання до естетичного виховання учнів, основою якої є соціальні вимоги до підготовки відповідних фахівців, педагогічне керівництво, формування готовності студентів до естетичного виховання учнів. У дослідженні доведено, що розроблена експериментальна програма курсу «Технологія приготування їжі» містить неабиякі естетико-розвиваючі можливості. У процесі її вивчення не лише здійснюється

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

естетичне виховання студентів, а й формується їхня готовність до естетичного виховання учнів на заняттях зі шкільного курсу з технології обробки харчових продуктів, основ кулінарії.

І. О. Носова своє дисертаційне дослідження присвятила вдосконаленню змісту лабораторного практикуму з курсу «Технологія конструкційних матеріалів». Науковцем теоретично обґрунтовано підходи до відбору змісту лабораторного практикуму, визначено дидактичні функції та запропоновано методику його проведення у закладах вищої педагогічної освіти. Крім того, нею обґрунтовано педагогічні умови та шляхи підвищення ефективності проведення лабораторних робіт з курсу, що полягають у раціональному використанні різних форм організації навчальної діяльності студентів, упровадженні системи професійно орієнтованих навчально-пізнавальних задач та модернізації існуючого методичного забезпечення.

Як бачимо, внесок науково-педагогічної школи професора О. І. Гедвілло в розвиток трудової підготовки молодого покоління є очевидним. Тим більше, що нині дослідження вищеназваних учених тривають, а їхні наукові здобутки примножуються.

Література:

1. Кузьменко В. В., Слюсаренко Н. В., Блах В. С. О. І. Гедвілло – фундатор професійної підготовки вчителів трудового навчання на Херсонщині. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 4. С. 280-283.
2. Слюсаренко Н. В. Вітчизняні педагоги другої половини ХХ століття про трудову підготовку підростаючого покоління: монографія. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2014. 195 с.